

1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

UČEBNÍ OSNOVY

1. 1. Český jazyk a literatura

Časová dotace:

1. ročník	8 hodin
2. ročník	8 hodin
3. ročník	9 hodin
4. ročník	8 hodin
5. ročník	7 hodin

Celková dotace na 1. stupni je 40 hodin.

6. ročník	5 hodin
7. ročník	4 hodin
8. ročník	4 hodiny
9. ročník	5 hodin

Celková dotace na 2. stupni je 18 hodin.

1. stupeň:

Charakteristika:

Výuka na 1. stupni probíhá v kmenových třídách, v 1. a 2. ročníku je ve dvou vyučovacích hodinách týdně třída dělena na 2 skupiny, jazyk český se střídá s dramatickou výchovou. Výuka v 1. ročníku má komplexní charakter, ve 2. – 5. ročníku se realizují složky specifického charakteru (čtení a literární výchova, jazykové vyučování, slohový výcvik a psaní). Psaní se vyučuje v týdnu v menších časových celcích, než je celá vyučovací hodina.

Předmět český jazyk a literatura zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu.

*Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce*

Jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k důležitým znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti. Jazykové vyučování vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožní vnímat různá jazyková sdělení, rozumět, vhodně se vyjadřovat, účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání.

Kvalitní jazykové vzdělání a dovednosti získané při výuce českého jazyka a literatury jsou nenahraditelné pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání.

Jazykové vzdělávání vede žáky k přesnému a logickému myšlení a je základním předpokladem srozumitelného vyjadřování.

Cíle:

- rozumět spisovné řeči mluvené, čtené i psané
- myšlenky vyjadřovat srozumitelně, zejména mluvenou řečí, psanou formou se vyjadřovat jen v jednoduchých větách
- číst správně a s porozuměním texty přiměřené délkou i obsahem
- znát příklady literárních děl vhodných pro daný věk (včetně ilustrací)
- číst s porozuměním jednoduché naučné texty, pokusit se vyjádřit jejich myšlenky
- vnímat krásu a bohatost mateřského jazyka
- při výuce českého jazyka je třeba stále pamatovat na to, že se v tomto období vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájem o četbu, tedy že začíná výchova budoucích čtenářů
- schopnost vyjadřovat se uplatňovat i v dalších vyučovacích předmětech

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány těmito složkami:

1. Komunikační a slohová výchova

Žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, psát a mluvit přiměřeně svému věku. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva prvouky, četby a vlastních zážitků. V tomto období je kladen důraz zejména na ústní vyjadřování žáků. Samostatná písemná forma vyjadřování je uplatňována od 3. ročníku. Komunikace v českém jazyce se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy.

2. Jazyková výchova

Žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka a rozvíjejí své logické myšlení. Žáci rozvíjejí svou slovní zásobu a postupně si vytvářejí návyky spisovné výslovnosti. Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

něm žáci učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídit i zobecňovat. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

3. Psaní

Žáci získávají správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší slova a texty vhodného a žákům přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech. Písanky připravené pro toto období se zaměřují na psaní s porozuměním.

4. Literární výchova

Žáci postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky a učí se číst s porozuměním. Žáci jsou seznamováni s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk, učí se formulovat vlastní názory o přečteném textu. Žáci si utvářejí vztah k umění. Dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé českého jazyka volí aktivizující formy a metody práce – kromě frontálního vyučování skupinovou práci, práci s výukovými programy. Učitelé používají audiovizuální techniku, organizují návštěvy kulturních zařízení, knihovny, divadla a kina. Součástí aktivit v českém jazyce jsou i různé besedy a zapojení žáků do recitačních a jazykových soutěží.

V hodinách českého jazyka učitelé směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák využívá vhodné naučené metody, používá základní pojmy, pracuje s učebnicemi a učebními materiály, rozumí používaným termínům.

Kompetence k řešení problémů

Žák vnímá problémové situace, dokáže popsat problém, svěřit se s ním a nachází vhodné řešení.

Kompetence komunikativní

Žák se učí vyjádřit srozumitelně v ústním projevu a vést dialog, rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na ně reaguje. Využívá tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, rozumí běžně užívaným textům. Postupně zvládá jednoduchou formu písemné komunikace.

Kompetence sociální a personální

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

Žák posiluje své sebevědomí na základě poznání a výsledků své práce, aktivně se zapojuje a respektuje pravidla práce ve skupině. Navazuje a udržuje kamarádské vztahy, rozpoznává nevhodné chování a uvědomuje si jeho možné důsledky.

Kompetence občanské

Žák zvládá běžnou komunikaci s dospělými i s vrstevníky. Seznamuje se, respektuje a získává vztah k naší tradici a kulturnímu i historickému dědictví.

Kompetence pracovní

Žák využívá získané pracovní znalosti a dovednosti, pracuje podle daného pracovního postupu, je schopen pracovní výdrže, koncentrace.

2. stupeň

Charakteristika:

Při výuce českého jazyka a literatury si vyučující i žáci uvědomují, že kvalita znalostí a užívání českého jazyka je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti. Je nutné vědět, že jde o nástroj funkčního dorozumívání a integrace do lidských společenství.

Žáci si uvědomují, že znalost mateřského jazyka je prvním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších oblastech. V českém jazyce se realizují veškerá témata daná RVP. Při této realizaci se plynule navazuje na znalosti a vědomosti žáků získaných na 1. stupni a ty se dále prohlubují ve všech složkách českého jazyka, což je jazyková výchova, komunikační a slohová a literární výchova.

Cíle:

Český jazyk a literatura je rozdělen do tří výše zmíněných složek.

V jazykové výchově si žáci osvojují spisovnou podobu českého jazyka na základě získaných vědomostí a dovedností. Směřují k přesnému a logickému myšlení a následně k přehlednému a srozumitelnému vyjadřování. Český jazyk je pro všechny žáky nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznání.

V rámci komunikační a slohové výchovy žáci rozlišují různá jazyková sdělení – psaná i čtená, dovedou číst s porozuměním, správně kultivovaně psát, analyzovat texty, posoudit a hodnotit obsah textu. Umí určit stavbu textu a jeho formální stránku.

Prostřednictvím literární výchovy žáci dospějí k takovým poznatkům a cílům, které pozitivně ovlivní jejich postoje, vypěstují si smysl pro krásu uměleckého díla, ozřejmí si životní i mravní hodnoty, které ovlivňují chování a rozhodování lidí. Žáci čtou s porozuměním a mají

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

vytvořeny základní čtenářské dovednosti a návyky. Rozlišují nejdůležitější literární žánry a formy a hodnotnou literaturu od konzumní. Kromě literárních ukázek žáci alespoň v základě chápou funkci divadla, filmu, televize a ostatních médií.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Všichni učitelé volí aktivizující formy a metody práce. Běžně je využívána audiovizuální technika, internet, žáci pracují individuálně nebo ve skupinách, výuka probíhá také v knihovně, součástí vyučování jsou i návštěvy kulturních zařízení (divadla, kina, výstavy, výchovné koncerty, besedy s knihovnicí).

V hodinách českého jazyka a literatury učitelé směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Žáci vyhledávají a třídí informace a využívají je v procesu učení a tvůrčích činnostech, chápou důležitost znalostí českého jazyka pro výuku dalších předmětů, důležitost bezchybného písemného projevu pro celý další život, stejně jako důležitost používání plynulého mluveného projevu. Uvědomují si důležitost mateřského jazyka v historii i v současnosti, chápou, proč je jazyk jeden z hlavních znaků každého národa a proč bychom ho měli co nejlépe ovládat.

Kompetence k řešení problémů:

Žáci se učí zdůvodňovat správnost gramatických jevů, řešit problémové situace, se kterými se setkávají v literárních ukázkách, v hodinách slohu činí často rozhodnutí na základě kritického myšlení, učí se svá rozhodnutí obhájit a nést za ně zodpovědnost. Ve všech složkách českého jazyka žák sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní:

Žáci jsou vedeni k výstižnému, souvislému, kultivovanému písemnému i ústnímu projevu, žák rozumí různým typům textů, dovede o nich diskutovat, argumentovat, vyjádřit svůj vlastní názor. Pro účinnou komunikaci s okolním světem žáci využívají dostupné informační a komunikační prostředky a učí se naslouchat a respektovat i názory druhých.

Kompetence sociální a personální:

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

Žáci společně vedou diskusi nad problémy, rozebírají je, hledají východiska, učí se hodnotit práci skupiny či svých spolužáků, efektivně ve skupinách spolupracují, vytvářejí spolu s učiteli pravidla pro skupinovou práci a učí se řídit a usměřňovat svoje jednání a chování.

Kompetence občanské:

Žáci se účastní exkurzí do kulturních zařízení – divadel, kin, kulturních domů, knihoven, sledují kulturní dění ve městě, zúčastňují se projektů zaměřených k poznání významných literárních osobností regionu apod.

Kompetence pracovní:

Žáci se aktivně zapojují například do literárních soutěží, olympiády českého jazyka, účastní se recitačních soutěží, mohou využívat nabídky dramatického kroužku.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- OSV 1   Rozvoj schopností poznávání
- OSV 2   Sebepoznání a sebepojetí
- OSV 6   Poznávací schopnosti
- OSV 7   Mezilidské vztahy
- OSV 8   Komunikace
- OSV 9   Kooperace a kompetice
- OSV 10   Řešení problémů a rozhodovací pravomoci
- OSV 11   Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana (VDO)

- VDO 1   Občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- VMEGS 1   Evropa a svět nás zajímá

*Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce*

- VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět
- VMEGS 3 Jsme Evropané

Multikulturní výchova (MuV)

- MuV 1 Kulturní diference
- MuV 2 Lidské vztahy
- MuV 3 Etnický původ
- MuV 4 Podpora multikulturality
- MuV 5 Princip soc. smíru a solidarity

Environmentální výchova (EV)

- EV 2 Základní podmínky života
- EV 4 Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MeV)

- MeV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- MeV 3 Fungování a vliv médií ve společnosti
- MeV 4 Vnímání autora mediálních sdělení
- MeV 6 Tvorba mediálního sdělení

Očekávané výstupy z RVP ZV jsou rozpracovány do dílčích výstupů, kterých každý žák dosahuje podle svých schopností.

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

Roč.	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Poznámky
1.		Jazyková výchova	
	<p>ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>dokáže skládat slabiky, slova, jednoduché věty</p>	<p>motivační pohádky k písmenům písmeno, hláska sluchové rozlišení hlásek výslovnost samohlásek, souhlásek analýza a syntéza slabiky</p>	
		Čtení	
	<p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže skládat slabiky, slova, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky • čte slabiky, slova s vázaným slabikováním • čte slova se slabikotvorným r, l • rozumí nově osvojeným slovům, při práci je vhodně užívá • hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací • tvoří jednoduché věty • rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat <p>ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<p>analýza a syntéza slabiky, slov pomocí skládací abecedy čtení zavřených slabik, slova se souhláskou na konci čtení slov s dvojháskou čtení jednoduchých vět z poznaných slov čtení psacího písma čtení složitějších víceslabičných slov čtení krátkých celků s porozuměním orientace v textu besedy o knize správné hlasité vyjadřování krátké vyprávění zážitků poslech a dramatizace pohádek, využití říkanek a básniček tvoření vět s danými slovy hry s rýmy, básničky, rýmované pohádky – cvičení paměti poslech – otázky a odpovědi</p>	<p>M 1. ročník Prv 1. ročník Hv 1. ročník, VV 1. ročník OSV 1, OSV 7, OSV 8, MuV 1, MuV 2</p>
		Komunikační a slohová výchova	
	<p>ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p>	<p>průpravné uvolňovací cviky psaní prvních písmen a slabik psaní číslic</p>	

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p> <p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p> <ul style="list-style-type: none"> • píše slabiky, jednoduchá slova a věty • rozlišuje psací a tiskací písmena • přepisuje tiskací písmeno do psací podoby • dokáže psát diktát jednotlivých slov a jednoduchých vět 	<p>psaní slabik, slov a krátkých vět s následnou sebekontrolou</p> <p>opis, přepis, diktát slov a jednoduchých vět základní formy společenského styku</p>	
2.		Jazykové vyučování	
	<p>ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</p> <p>ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</p> <p>ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p> <p>ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</p> <p>ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě –</p>	<p>hlásky – slabiky – slova – věty</p> <p>abeceda</p> <p>samohlásky – krátké, dlouhé</p> <p>souhlásky – tvrdé, měkké, obojetné</p> <p>slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě</p> <p>věty, druhy vět</p> <p>vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic</p> <p>slovní druhy - podstatná jména, předložky, spojky, slovesa v základním tvaru</p> <p>slova s párovými souhláskami</p> <p>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</p>	OSV 1, OSV 6, OSV 7, OSV 8

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zviřat a místních pojmenování</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá rozdělit slovo na konci řádku • tvoří ze slov smysluplné věty, spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami • pozná párové souhlásky – spodobu na konci slov • pozná konec věty a začátek věty následující • věty začíná velkým písmenem • rozlišuje druhy vět – oznamovací, tázací, rozkazovací a přací • spisovně se vyjadřuje ve větách, pečlivě vyslovuje, opravuje nesprávnou výslovnost, je schopen vyjádřit svůj názor, pocity 		
		Komunikační a slohová výchova	
	<p>ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p> <p>ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p> <p>ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p> <p>ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p> <p>ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních</p>	<p>základní formy společenského styku – oslovení, pozdrav, prosba, poděkování, omluva, blahopřání</p> <p>rozvoj, kultivace a využívání jazykových dovedností</p> <p>vypravování podle osnovy</p> <p>jednoduchý popis</p> <p>děj – vyprávění o vlastním pozorování a příhodách ze života</p> <p>vyprávění podle obrázků</p> <p>vyjadřování obsahu přečteného</p>	<p>Vv 2. ročník</p> <p>OSV 1, OSV 2, OSV7, OSV 8</p>

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>situacích</p> <p>ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p> <p>ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p> <p>ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> • píše správné tvary písmen abecedy • správně spojuje písmena i slabiky • opisuje a přepisuje jednoduché texty • píše podle diktátu 	<p>procvičování správných tvarů písmen a číslic</p> <p>nácvik psaní velkých tiskacích písmen</p> <p>psaní slabik, slov, vět</p> <p>psaní adres a dopisů</p>	
		Čtení a literární výchova	
	<p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu <p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <ul style="list-style-type: none"> • dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a správné dýchání • naslouchá přednesu <p>ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže přečtený text vyprávět 	<p>postupný přechod od vázaného slabikování k plynulému čtení slov</p> <p>reprodukce říkadel a pohádek</p> <p>poezie – verše, rýmy, poslech</p> <p>nácvik výrazného čtení, interpunkce</p> <p>správné čtení předložek v textu</p> <p>čtení přiměřených textů s porozuměním</p> <p>intonace při čtení vět</p> <p>samostatné plnění úkolů k danému textu</p> <p>besedy o knize</p> <p>tiché čtení s porozuměním</p> <p>ústní reprodukce textu</p> <p>poslech, odpovědi na otázky</p> <p>lidové zvyky a tradice v literatuře</p>	<p>M 2. ročník</p> <p>PRV 2. ročník</p> <p>Vv 2. ročník</p> <p>OSV 1, OSV 7, OSV 8, MuV 1, EV 4,</p> <p>VMEGS 2</p>

*Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce*

	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s ilustrátory dětských knih 	seznámení s romskou kulturou – četba romské pohádky	
3.		Jazykové vyučování	
	<p>ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</p> <p>ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</p> <p>ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</p> <p>ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <p>ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p> <p>ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</p> <p>ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p>	<p>vyjmenovaná slova</p> <p>znělé a neznělé souhlásky</p> <p>podstatná jména</p> <p>slovesa</p> <p>ostatní slovní druhy</p> <p>slova souznačná a protikladná, nadřazená a podřazená</p> <p>abeceda</p>	OSV 1, OSV 2, OSV 7, OSV 8, MuV 1, MuV 2, MuV 3

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<ul style="list-style-type: none"> • určuje rod, číslo a pád podstatných jmen • rozlišuje názvy obcí, ulic a správně je píše • určuje osobu, číslo a čas sloves • vyjmenuje písmena abecedy • řadí slova podle abecedy 		
		Komunikační a slohová výchova	
	<p>ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p> <p>ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p> <p>ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p> <p>ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p> <p>ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p> <p>ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p> <p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný</p>	<p>krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků</p> <p>vyprávění jednoduchého příběhu</p> <p>popis</p> <p>vyjádření obsahu přečteného textu</p> <p>komunikační pravidla</p> <p>pravidla slušného chování</p> <p>romská kultura</p> <p>rozvoj komunikačních kompetencí</p> <p>procvičování správných tvarů písmen a číslic</p> <p>nácvik bezchybného opisu a přepisu - sebekontrola</p> <p>nácvik vyhledávání chyb ve vlastním písemném projevu</p>	<p>M 3. ročník</p> <p>Vv 3. ročník</p> <p>PV 3. ročník</p> <p>OSV 1, OSV 2, OSV 8</p> <p>MuV 1, MuV 2</p>

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>projev</p> <p>ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p> <p>ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p>		
		Čtení a literární výchova	
	<p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <ul style="list-style-type: none"> • • využívá četbu jako zdroj poznatků • • reprodukuje text <p>ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním potichu i nahlas • orientuje se v textu • seznamuje se s ilustrátory dětských knih 	<p>praktické čtení (pozorné, přiměřené, rychlé a uvědomělé)</p> <p>prožitkové čtení a naslouchání textu a mluvenému slovu</p> <p>tvořivé činnosti s literárním textem (přednes, reprodukce, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod)</p> <p>základní literární pojmy (rozpočítadla, hádanky, říkanky, básně, povídky, verš a rým)</p> <p>besedy nad knihou, seznamování s ilustrátory dětských knih</p> <p>četba romské pohádky</p>	<p>Prv 3. ročník</p> <p>OSV 1, OSV 6, OSV 7, OSV 8</p> <p>VMEGS 1</p> <p>MuV 1, MuV 2, MuV 3, MuV4</p>
4.		Jazykové vyučování	
	<p>ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p> <ul style="list-style-type: none"> • • rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita a slova citově zabarvená • • užívá slova spisovná, výstižná a citově zabarvená <p>ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponou,</p>	<p>věta, souvětí</p> <p>slovo</p> <p>stavba slova</p> <p>vyjmenovaná slova</p> <p>podstatná jména</p> <p>slovesa</p> <p>stavba věty jednoduché</p> <p>abeceda</p>	<p>OSV 1, OSV 2, OSV 6, OSV 8</p>

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>předponovou a koncovku</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje kořen slova, část předponovou, příponovou a koncovku <p>ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p> <p>ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p> <p>ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p> <p>ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p> <p>ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p> <p>ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p> <ul style="list-style-type: none"> seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem rodu středního, ženského a mužského rozlišuje slova ohebná a neohebná a určuje slovní druhy 	<p>skupiny bě-bje, vě-vje, mě-mně romský jazyk</p> <p>rozlišuje a správně píše předpony a předložky určuje rod, číslo, pád a vzor podst. jmen skloňuje podst. jména podle vzoru pozná zvrtná slovesa, neurčitek určuje osobu, číslo a čas časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím</p> <p>vyhledává základní skladební dvojice píše správně I/Y v příčestí minulém (shoda přísudku s holým podmětem)</p> <p>vyhledává v abecedním seznamu (rejstřík, slovník, telefonní seznam) píše správně skupiny bě-bje, vě-vje, mě-mně</p>	
		Komunikační a slohová výchova	
	<p>ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</p> <p>ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p>	<p>vypravuje podle osnovy popíše jednoduchou věc užívá výstižná, spisovná a citově zabarvená slova při vypravování a popisu sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení</p>	<p>Přv 4. ročník Vl 4. ročník Vv 4. ročník Pv 4. ročník OSV 1, OSV 2, OSV 6, OSV 7, OSV 8 VMEGS 1 MuV 1, MuV 2, MuV 3</p>

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

<p>ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p> <p>ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p> <p>ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace, používá vhodné verbální i neverbální prostředky v mluvním projevu • vyjadřuje se plynule v běžných situacích <p>ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p> <p>ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p> <p>ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p> <p>ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</p>	<p>nebo pozvánka úplně</p> <p>sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržením dějové posloupnosti</p> <p>vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě</p>	
	Literární výchova	
<p>ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p> <p>ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <p>ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<p>zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku</p> <p>četba romské pohádky</p> <p>seznamuje se s vybranými autory dětských knih přednese a volně reprodukuje text</p> <p>vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma</p>	<p>Přv 4. ročník Vl 4. ročník Hv 4. ročník Vv 4. ročník OSV 1, OSV 6, OSV 7, OSV 8 VMEGS 1 MuV 1, MuV 2, MuV 3, MuV4</p>

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití) rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza	
5.		Jazykové vyučování	
	<p>ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p> <p>ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</p> <p>ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p> <p>ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p> <p>ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p> <p>ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p> <p>ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p> <p>ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p>	stavba slova význam slov slovní druhy podstatná jména - určuje rod, číslo, pád a vzor skloňuje pod. jména rodu mužského, ženského a středního podle vzorů přídavná jména - určí druhy přídavných jmen skloňuje přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací zájmena - skloňuje zájmena ten a náš používá správně zájmeno Ty, Vy, Tvůj, Váš pozná a rozliší základní druhy zájmen číslovky - určuje druhy číslovek skloňuje základní číslovky slovesa - časuje slovesa ve všech časech pozná všechny slovesné způsoby pozná zvrtné sloveso rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje rozlišuje podmět holý, rozvitý a několikanásobný	OSV 1, OSV 2, OSV 6, OSV 7, OSV 8, MeV 3

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p> <ul style="list-style-type: none"> • píše správně předpony a předložky 		
	<p>ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</p> <p>ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p> <p>ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p> <p>ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p> <p>ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</p> <p>ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</p> <p>ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p> <p>ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p> <p>ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p> <p>ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</p>	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>rozvoj vyjadřovacích schopností a využívání jazykových dovedností</p> <p>vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta)</p> <p>vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy</p> <p>vyjadřuje se jasně a srozumitelně podle osnovy</p> <p>zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu</p> <p>píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvitě/heslovité osnovy sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy</p> <p>v ukázce dopisu doplní, co chybí</p> <p>dokáže zdramatizovat vhodný text</p>	<p>Vv 5. ročník OSV 1, VMEGS 1, MuV 4, OSV 7, OSV 8</p>
		<p>Literární výchova</p>	
	<p>ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p> <p>ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p>	<p>zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku</p>	<p>Přv 5.ročník VI 5. ročník Hv 5. ročník Vv 5. ročník</p>

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p> <p>ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<p>řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem</p> <p>přednese a volně reprodukuje text</p> <p>rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)</p> <p>rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka</p> <p>rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza</p> <p>dokáže zdramatizovat vhodný text</p> <p>romské pohádky, pověsti</p>	<p>OSV 2, OSV 6, OSV 7, VMEGS 1, MuV 1, MuV 2, MuV 3, MuV 4, MeV 1, MeV 3</p>
--	--	---	---

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

Roč.	Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Poznámky
6.		Zpráva a oznámení	
	<p>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestavuje zprávu a oznámení • informuje o akcích a událostech týkajících se školy a regionu 	zprávy a oznámení z tisku	
		Dopis	
	<p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu • zvládá vyjadřování v běžných komunikačních situacích • kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo ni 	osobní a úřední dopis	OSV 8, MeV 6
		Vypravování	
	<p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá v mluveném projevu podle komunikačního záměru náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo <p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu 	časová posloupnost a osnova vypravování	OSV 8, MuV 2
		Výpisky, výtah, hlavní myšlenky textu	

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádří vlastními slovy hlavní myšlenky textu • vhodně používá jazykových prostředků • rozlišuje podstatné informace od ostatních 	<p>výpisky z odborného textu, výtah z učebnic pro 6. ročník</p>	<p>OSV 1, OSV 11, MuV 4</p>
		Objednávka	
	<p>ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenovává předměty a zná jejich vlastnosti a využití při práci • vytvoří objednávku konkrétního zboží 	<p>sestavení objednávky zboží, služeb</p>	<p>Info 6. ročník OSV 1, OSV 10</p>
		Popis	
	<p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s různými typy podstatných jmen, užívá jmenných tvarů přídavných jmen, vhodně používá slovesné tvary • popisuje jednotlivé kroky v časové posloupnosti • sestavuje návod pro práci s různými pracovními nástroji a pomůckami • pracuje s odborným textem 	<p>popis pracovního postupu</p>	<p>OSV 1, OSV 2, OSV 6</p>
		Zvuková stránka jazyka	
	<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá v mluvním projevu podle komunikačního záměru náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo • uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve 	<p>spisovná výslovnost, slovní přízvuk, zvuková stránka věty</p>	<p>OSV 1, OSV 6, OSV 8</p>

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>veřejném projevu</p> <p>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov • volí vhodné zvukové jazykové prostředky pro určitý komunikační záměr 		
		Úvod o českém jazyce	
	<p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <ul style="list-style-type: none"> • osvojuje si základní normy písemného a ústního vyjadřování • pracuje s ukázkami spisovného a nespisovného jazyka 	jazyk a jeho útvary, jazykové příručky	D 6. ročník OSV 7, OSV 8, OSV 11
		Jazykové příručky	
	<p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá jazykové příručky (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny) 	pravopis, spisovná čeština	Aj 6. ročník OSV 1
		Tvarosloví	
	<p>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • určuje slovní druhy • rozlišuje jména obecná, vlastní, konkrétní, abstraktní, pomnožná, látková a hromadná • skloňuje jména v regionu • správně používá a určuje přídavná jména včetně procvičování pravopisu • skloňuje a stupňuje přídavná jména, využívá 	<p>slovní druhy</p> <p>podstatná jména</p> <p>přídavná jména</p> <p>zájmena</p> <p>slovesa</p>	OSV 1, OSV 6, OSV 8

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>různých přípon</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává a určuje zájmena • skloňuje zájmena a nezaměňuje jejich tvary • užívá spisovných slovesných tvarů, vhodně používá tvarů podmiňovacího způsobu 		
		Skladba	
	<p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává a určuje základní větné členy • tvoří věty s podmětem vyjádřeným různými slovními druhy • správně určuje rozvíjející větné členy • určuje věty hlavní a vedlejší • spojuje věty správnými spojovacími výrazy 	<p>základní větné členy rozvíjející větné členy věta jednoduchá a souvětí</p>	OSV 8
		Nářečí	
	<p>ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p> <ul style="list-style-type: none"> • osvojuje si základní normy písemného a ústního vyjadřování • pracuje s ukázkami spisovného a nespisovného jazyka • rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu 	nářečí	OSV 8, VMEGS 2, MuV 1, MuV 3, EV 4
		Rozvrstvení národního jazyka	
	<p>ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p>	spisovný jazyk, nářečí, obecná čeština	
		Z české lit. 19. stol. – největší čeští autoři 19. stol.	
	<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje vlastními slovy smysl díla • přednese vhodný literární text • zná hlavní představitele literárních žánrů – 	(např. Němcová, Erben, Neruda, Jirásek)	

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	pohádek a pověstí		
		Putování historií	
	<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <ul style="list-style-type: none"> • stručně reprodukuje obsah přiměřeně složitého textu • čte s porozuměním 	autoři píšíci o dávné historii Země a cestopisná literatura (např. Augusta, Polo, Nepil, Čelakovský)	OSV 8, VMEGS 1, VMEGS 2
		Mýty, báje, pohádky, pověsti	
	<p>ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní literární druhy a žánry a rozdíly mezi nimi • reprodukuje přečtený text • vyhledává informace o regionální literatuře v knihovně • vytváří vlastní výtvarný doprovod k literárním textům 	rozdíly mezi literárními útvary, druhy pohádek, regionální pověsti, autoři a ukázky bájí, pohádek a pověstí (např. cikánská pohádka, Petiška, Hulpach, Cibula, Hudečková, Lisická)	EV 2, EV 4, MeV 1, MuV 4
		Příběhy odvahy a dobrodružství	
	<p>ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímá kladné charakterové vlastnosti dospělých, dětí, vztahy mezi dětmi ve své třídě 	hrdinství dospělých i dětí, jejich vlastnosti (např. díla spisovatelů Verne, Kosina, Foglar)	
7.		Charakteristika	
	<p>ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení</p> <ul style="list-style-type: none"> • vystihuje povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy a zvláštnosti 	vnitřní, vnější, přímá, nepřímá charakteristika	OSV 1
		Životopis	
	ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a	vlastní životopis	MuV 3

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru <ul style="list-style-type: none"> • s použitím známých jazykových prostředků sestaví vlastní životopis 		
		Opakování učiva o slohu	
	ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu • využívá vhodných jazykových a stylistických prostředků 	slohové úvary, postupy, využití, vypravování	OSV 2, OSV 7, OSV 8
		Líčení	
	ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své pocity a dojmy z přečteného uměleckého textu • procvičuje subjektivně zabarvený popis • využívá znalostí tvarosloví 	umělecký popis	OSV 1, OSV 6, OSV 11
		Charakteristika literární postavy	
	ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu <ul style="list-style-type: none"> • využívá četby a znalostí z literatury při charakteristice známé literární postavy 	rozdíl mezi popisem osoby a charakteristikou	

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

		Výtah	
	<p>ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje v textu podstatné a okrajové informace • odliší spisovný a nespisovný projev • vhodně používá svých poznatků v komunikaci 	výtah z učebního textu	OSV 1, OSV 8, OSV 10
		Popis	
	<p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenovává vlastnosti předmětů • cvičí se ve schopnosti popisovat předměty, postupy • učí se chápat časové vztahy, posloupnost, návaznost • sestavuje výčet materiálů a pomůcek 	popis obrazu, předmětu, uměleckých děl a pracovního postupu	OSV 1, OSV 2, MuV 2
		Žádost	
	<p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <ul style="list-style-type: none"> • formuluje ústní a písemnou žádost • používá elektronickou formu při podávání žádosti 	žádost o zaslání zboží	Info 7. ročník
		Tvarosloví	
	<p>ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá znalostí o podstatných jménech konkrétních a abstraktních v ústním i 	podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce	OSV 1, OSV 2, OSV 8

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>písenném projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> • správně používá přídavná jména • zbytečně nepoužívá zájmena ukazovací a vhodně rozlišuje zájmena vztažná • rozlišuje druhy číslovek a správně pravopisně je používá • převádí slovesa z činného do trpného rodu a naopak • rozlišuje neohebné slovní druhy a vyhledává je v textu • nahrazuje příslovce jinými s opačným významem • volí nejvhodnější předložky a spojky v souvětí • vyhledává v textu částice a citoslovce • procvičuje a ověřuje správnost velkých písmen, orientuje se ve svém městě – názvy ulic a důležitých budov • vyhledává rčení, slova jednoznačná a mnohoznačná • užívá ve větách synonyma, antonyma, homonyma • rozeznává a používá složená slova • rozlišuje otázky zjišťovací a doplňovací 		
		Skladba	
	<p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího • používá věty jednočlenné a dvojčlenné • vytváří větné ekvivalenty • vyhledává a určuje základní větné členy – holé, rozvité, několikanásobné • vyjádří podmět různými slovními druhy 	<p>druhy vět podle postoje mluvčího, věta jednočlenná a dvojčlenná, větné ekvivalenty, základní větné členy, druhy přívlastků, rozlišování věty hlavní a vedlejší a nahrazování větných členů vedlejšími větami</p>	<p>OSV 11 VDO 1</p>

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<ul style="list-style-type: none"> • určuje přísudek a slovní druh, kterým je vyjádřen • rozlišuje různé typy přívlastků, příslovečného určení a určuje je • seznamuje se s druhy vedlejších vět • rozlišuje věty hlavní a vedlejší • nahrazuje větné členy vedlejšími větami • vyhledává spojovací výrazy mezi větami 		
		Příběhy plné fantazie	
	<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe rozdíly mezi fantazií a lží • zaznamenává hlavní myšlenku textu 	příběhy ze současnosti a fantazie (např. Saint Exupéry, Prévert)	VMEGS 1, VMEGS 3
		Staré příběhy, eposy	
	<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje literární fikci od skutečnosti • rozpozná literaturu uměleckou od věcné – populárně naučné • charakterizuje jednotlivé literární druhy a žánry – báje, pověsti, legendy, pohádky • interpretuje ukázky z přečtených knih • beseduje o četbě, divadelním i filmovém představení • seznamuje se s židovskou problematikou v minulosti a dnes 	staré řecké báje a pověsti (např. Odysseova dobrodružství, Ezopovy bajky, Příběhy tisíce a jedné noci, Jirásek – jeho díla), židovské pověsti	OSV 10
		Přátelství a láska v literatuře od antiky po současnost	

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledává literární díla, jejichž hlavním tématem je přátelství a láska 	<p>ukázky z děl spisovatelů, kteří píší o lásce a přátelství (např. Neruda, Seifert, Hrabal, Svěrák, Čelakovský)</p>	<p>D 6.ročník OSV 11, VMEGS 2</p>
		Lidské osudy a úsměvy v literatuře	
	<p>ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v knihovně, vyhledává díla od konkrétních autorů uvádí příklad spisovatelů jednotlivých žánrů formuluje vlastní názory k četbě obohacuje vlastní jazykovou kulturu chápe smysl kulturních akcí 	<p>ukázky z vybraných děl českých, romských i světových autorů (např. London, Marshall, Suchý, Pavel, V+W, Bass, Lacková)</p>	<p>OSV 6, OSV 8, MuV 4</p>
8.		Obecné výklady o českém jazyce	
	<ul style="list-style-type: none"> odlišuje spisovný a nespisovný projev – nářečí, obecnou češtinu, chápe jejich funkčnost v dané komunikační situaci <p>ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p> <ul style="list-style-type: none"> obohacuje slovní zásobu procvičuje různé způsoby tvoření slov má přehled o slovanských a světových jazycích <p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a jazykovými příručkami</p>	<p>slovanské jazyky, útvary českého jazyka, jazyková kultura, obohacování slovní zásoby, práce s Pravidly českého pravopisu</p>	<p>VMEGS 3, MeV 4</p>

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

		Slovní zásoba, význam slov	
	<p><i>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí slovům cizího původu a nahrazuje je slovy domácími • zvládá pravopis nejpoužívanějších slov cizího původu • používá samostatně různé typy slovníků pro určení významu slova • využívá cizí slova v jazykových projevech 	slova přejatá, výslovnost a pravopis slov cizích a přejatých, práce se slovníky	OSV 2, OSV 9
		Mluvnické kategorie jmenné a slovesné	
	<ul style="list-style-type: none"> • běžně používá jmenné a slovesné kategorie v jazykovém projevu mluveném i psaném <p><i>ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná vhodné tvary pro jednotlivé komunikační styly 	podstatná jména, skloňování jmen obecných, přejatých a cizích vlastních jmen	OSV 10
		Slovesné tvary	
	<p><i>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • skloňuje přídavná jména a zájmena • určuje mluvnické kategorie přídavných jmen a sloves • využívá různých slovesných tvarů • píše bez chyb koncovky jmen a sloves • používá slovesné tvary vidu dokonavého i nedokonavého • tvoří vidové dvojice • prohlubuje učivo slovesného rodu 	přídavná jména, zájmena, slovesa	
		Stavba věty	
	<i>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy</i>	stavba věty, věta jednočlenná, dvojčlenná,	OSV 7

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná větu jednoduchou a souvětí • používá a určuje věty jednočlenné • aplikuje větu dvojčlennou v běžném mluveném projevu 	jednoduchá	
		Základní větné členy	
	<ul style="list-style-type: none"> • upevňuje vědomosti o základních a rozvíjejících větných členech • tvoří věty s podmětem vyjádřeným různými slovními druhy • samostatně vytváří věty s několikanásobnými větnými členy 	základní větné členy, rozvíjející větné členy a několikanásobné větné členy	
	•	Souvětí	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje věty hlavní od vedlejších • tvoří souvětí podřadná a souřadná • spojuje věty spojovacími výrazy • procvičuje interpunkci v jednoduchých souvětích 	souvětí, určování vět hlavních a vedlejších, spojování vět spojovacími výrazy	
	•	Starší literatura	
	<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam náboženství v nejstarších dobách • rozumí problémům a rozdílům mezi světovými náboženstvími v současnosti • rozlišuje literární druhy a žánry: epika, lyrika, drama • zná hlavní vývojová období starší národní a světové literatury 	Bible, ukázky z antické lit., starší česká lyrika, epika, drama, ukázky světové literární tvorby (např. starodomská legenda a díla spisovatelů Olbracht, Hrubín, Komenský, Cervantes, Molière, Krylov)	VMEGS 2, VMEGS 3, MuV 4, EV 4
		Od romantismu k moderní literatuře	
	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve vývojových obdobích od romantismu po současnost <p>ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p>	ukázky z literatury 19. stol., představitelé romantické a realistické lit. (např. Puškin, Erben, Borovský, Dickens, Hugo, Wilde, Čechov, Němcová, Sládek)	VMEGS 1, MuV 3

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<ul style="list-style-type: none"> • zná typické představitele vývojových období starší české a světové lit. • vybírá si hodnotnou četbu <p style="color: blue; margin: 0;">ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s jazykem literárního díla • používá zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš • formuluje názory na diskutované problémy 		
		Literatura 20. stol.	
	<ul style="list-style-type: none"> • chápe postoj spisovatelů stojících na straně těch nejhudších <p style="color: blue; margin: 0;">ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí významu a smyslu literárního textu • chápe literaturu jako významného pomocníka při získávání životních hodnot • odsuzuje válečné běsnění přinášející utrpení • samostatně vyhledává informace v běžně dostupné literatuře o lidech ze současnosti 	lidské osudy v literatuře od konce 19. stol. (např. díla spisovatelů Šrámek, Bezruč, Aškenazy, Svěrák, Fischerová, Jirotko, McDonaldová, K. Čapek, Werich, Suchý, Nepil, Hrubín, ukázky z válečné literatury)	MuV 4, MuV 5
		Shrnutí učiva o slohu	
	<ul style="list-style-type: none"> • vnímá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění • výstižně komunikuje • využívá vhodných jazykových a stylistických prostředků • převádí text z nespisovné podoby jazyka do spisovné 	slohové útvary, postupy, využití	
		Charakteristika	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní 	charakteristika literárních postav	MuV 3

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<ul style="list-style-type: none"> • používá vhodných jazykových prostředků pro charakteristiku • pojmenovává jednotlivé vlastnosti a podává ucelené informace o charakteru popisovaného literárního hrdiny 		
	•	Popis	
	<ul style="list-style-type: none"> • používá různé druhy popisů • vystihuje charakter předmětu, uměleckého díla, pracovního postupu • pojmenovává vlastnosti, postupuje v časovém sledu 	popis předmětu, uměleckého díla, pracovního postupu	
	•	Líčení	
	<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje prvky líčení a popisu • využívá vhodné výrazy k vyjádření svých citů, pocitů a nálad 	subjektivně zabarvený popis	
		Výtah	MeV 1
	<p>ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá vhodné jazykové prostředky při výtahu z učebnic jiného předmětu • vyhledává klíčová slova, formuluje základní myšlenky textu • vytváří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu 	výtah z učební látky jiného předmětu	
		Výklad	
	<ul style="list-style-type: none"> • ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • používá vhodné jazykové prostředky při výtahu 	jednoduchý výklad, referát	OSV 1, OSV 11

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>z učebnic jiného předmětu</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledává klíčová slova, formuluje základní myšlenky textu vytváří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu vybírání vhodných jazykových prostředků při výkladu 		
	•	Úvaha	
	<ul style="list-style-type: none"> zpracovává úvahy na vhodné téma uplatňuje vlastní zkušenosti, názory a postoje 	jednoduchá úvaha	OSV 2, OSV 6
		Shrnutí o slohu	
	<p>ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení orientuje se v různých slohových útvarech 	různé slohové útvary v literárních ukázkách	
9.		Obecné výklady o jazyce	
	<ul style="list-style-type: none"> ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu registruje přízvuk správně vyslovuje hlásky a hláskové skupiny volí vhodné jazykové prostředky pro určitý komunikační záměr seznamuje se s ukázkami slovanských jazyků má přehled o slovanských a světových jazycích pracuje s ukázkami starších i současných textů spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	řeč, jazyk, projev mluvený a psaný, slovanské jazyky, vývoj jazyka – neologismy, útvary českého jazyka, jazykověda, jazyková kultura	OSV 1, OSV 2 VMEGS 3
	•	Zvuková stránka jazyka	
	<ul style="list-style-type: none"> správně vyslovuje hlásky a hláskové skupiny správně klade přízvuk, melodii věty, tempo a tvoří pauzy v běžné komunikaci 	samohlásky a souhlásky, spodobna znělosti, slova neslabičná, přízvuk, větná melodie	OSV 1, OSV 8, OSV 11

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

		Pravopis	
	<ul style="list-style-type: none"> • ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • procvičuje známá pravidla pravopisu • využívá zkratky v písemném projevu • využívá pravopisné znalosti, najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu v textu a vybere formulaci bez chyb 	pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební	OSV 6 MuV 1
	•	Tvoření slov	
	<ul style="list-style-type: none"> • tvoří nová slova odvozováním, rozliší různé způsoby tvoření slov • určuje věcné významy slov • pracuje se slovníky • používá termíny vyučovacích předmětů • hraje si se slovy • volí podobná slova 	stavba slova, odvozování, skládání, zkracování, rozbor slova, předpony, přípony, koncovky, kořen	OSV 10
	•	Slovní zásoba a význam slov	
	<ul style="list-style-type: none"> • určuje věcné význam slov • používá samostatně výkladové a jiné slovníky pro určení významu slov 	slovo a sousloví, rozvoj slovní zásoby, odborné názvosloví, význam slov, slova domácí, mezinárodní	
	•	Ohebné slovní druhy	
	<ul style="list-style-type: none"> • skloňuje podstatná jména obecná i vlastní • skloňuje a stupňuje přídavná jména • používá správné tvary zájmen a číslovek • vhodně užívá tvary slovesa být ve slohových pracích a jejich nahrazování plnovýznamovými slovesy 	slovní druhy ohebné, podstatná jména obecná a vlastní, hromadná a pomnožná, přídavná jména, druhy, vzory, stupňování, pomocné sloveso být	OSV 7, VDO 1
		Neohebné slovní druhy	
	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává příslovce • užívá příslovečné spřežky • správně učívá neohebné slovní druhy 	slovní druhy neohebné	

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<ul style="list-style-type: none"> • používá různé slovní druhy vhodně jako spojovací výrazy ve větě jednoduché a souvětí 		
	•	Věty	
	<ul style="list-style-type: none"> • určuje druhy vět podle postoje mluvčího • určuje pravopis různých typů vět • vyhledává zápor v textu 	věty podle postoje mluvčího, mluvnický zápor	OSV 7, OSV 8, OSV 10
	•	Větné členy	
	<ul style="list-style-type: none"> • hledá rozdíly ve stavbě věty a souvětí • určuje větné členy, rozšíří větný člen na několikanásobný • rozlišuje druhy přísudku • vyhledává příklady řízenosti, shody, přimykání • orientuje se v rozdílech mezi větou jednočlennou a dvojčlennou • používá věty se sponovými slovesy 	skladební dvojice, shoda, řízenost, přimykání, věta jednočlenná, dvojčlenná, sponová slovesa	OSV 1, OSV 8
	•	Přívlastky, doplněk	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje větné členy podle vztahu závislosti ve větě • ovládá interpunkci u různých přívlastků • odlišuje doplněk od příslovečného určení 	shoda přísudku s podmětem, přívlastek těsný a volný, doplněk	OSV 8, MuV 2
	•	Souvětí	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje souvětí souřadné a podřadné • rozezná věty hlavní a vedlejší • určuje druhy vedlejších vět • vyhledává věty řídicí a závislé • určuje poměry mezi větami hlavními v souvětí souřadném • určuje poměr mezi větami vedlejšími 	souvětí souřadné a podřadné, věty hlavní a vedlejší, druhy vět vedlejších, poměry mezi větami v souřadném souvětí	OSV 6, OSV 8
		Přímá řeč, samostatný větný člen	
	<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje přímou řeč v písemném projevu • využívá znalosti o oslovení, vsuvce, větě 	řeč přímá a nepřímá, samostatný větný člen, vsuvka, pořádek slov	

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>neúplné</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá znalosti o jazykové normě • v písemném projevu ovládá pravopis • určuje samostatný větný člen • zachovává pořádek slov v české větě 		
	•	Vypravování	
	<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu • tvoří vlastní literární text • vypravuje scény z filmu, hry, ukázky z knih 	<p>samostatný projev ústní i písemný</p>	
	•	Popis	
	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • člení text do odstavců dle osnovy • popisuje složitější pracovní postupy a umělecká díla • používá vhodnou slovní zásobu 	<p>práce se slovy, nahrazování synonym, jednotlivé druhy popisu</p>	<p>EV 2, EV 4</p>
	•	Charakteristika	
	<ul style="list-style-type: none"> • vystihne povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy, zvláštnosti • rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní • používá vhodné jazykové a stylistické prostředky 	<p>obecná charakteristika, charakteristika literární postavy</p>	<p>OSV 2, OSV 9</p>
	•	Líčení	
	<ul style="list-style-type: none"> • procvičuje subjektivně zabarvený popis • používá vhodné jazykové a stylistické prostředky • odlišuje prvky vypravování, líčení, popisu 	<p>subjektivně zabarvený popis</p>	
	•	Výklad	
	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovává osnovu výkladu na základě výběru 	<p>jednoduchý výklad, referát</p>	

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	vhodných jazykových prostředků, formuluje hlavní myšlenky textu		
		Úvaha	
	<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje fakta od názorů a hodnocení • zpracovává úvahu • uplatňuje svoje zkušenosti, názory a postoje při tvorbě úvahy 	jednoduchá úvaha	OSV 1
		Fejeton	
	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s fejetony na aktuální téma 	ukázky fejetonů v tvorbě literárních umělců	
		Proslov	
	<ul style="list-style-type: none"> • připraví a s oporou o text přednese krátký proslov 	krátký proslov (např. k ukončení školní docházky)	
		Monolog, dialog, diskuse	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje monolog a dialog <p>ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p> <ul style="list-style-type: none"> • vede dialog se spolužákem na dané téma • uspořádá diskusi na aktuální téma dle vlastního zájmu • rozpozná, zda autor textu je – není nestranným pozorovatelem <p>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p>	monolog, dialog, krátká diskuse	
		Funkční styly	
	<p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává různé styly, informace z učebnic, beletrie, novin, časopisů a dalších informačních zdrojů a dále s nimi tvořivě pracuje na základě osobních dispozic a zájmů 	hovorový, odborný, umělecký, administrativní a řečnický styl	

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel 		
		Vypravěčství	
	<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s jazykem literárního díla, odliší řeč vypravěče a literárních postav • všímá si použitých jazykových prostředků různých autorů • chápe rozdíly mezi fantazií a skutečností • reprodukuje hlavní myšlenku díla • charakterizuje jednotlivé literární druhy 	vyprávění spisovatelů (díla spisovatelů např. Werich, K. Čapek, Vančura, Hašek, Hrabal, Kohout)	
		Literatura 20. století	
	<p>ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se mezi významnými autory české a světové literatury <p>ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje jednotlivé literární druhy a žánry • diskutuje o četbě • zaujímá postoje ke konfliktním situacím vyplývajících z jednání literárních postav • orientuje se v epických žánrech – pohádky pro dospělé, různé typy povídek, novela, román <p>ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybírá si hodnotnou četbu 	ukázky z děl spisovatelů od konce 19. století (např. Frynta, Vyskočil, Křesťan, Viewegh, Salivarová, Pavel, Leacock, Fulghum, Hemingway)	VMEGS 2

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

	<ul style="list-style-type: none"> • přiřazuje literární text k literárnímu žánru • formuluje názory na diskutované problémy <p>ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí významu a smyslu literárního textu • chápe literaturu jako významného pomocníka při získávání životních hodnot 		
		Divadlo	
	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve struktuře písňového textu • zná typické představitele písňových textů 20. století: Voskovec – Werich, Suchý – Šlitr, Svěrák, Burian <p>ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o zhlédnutých divadelních představeních • rozlišuje divadelní žánry • zná typické představitele českého a světového dramatu <p>ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává různá ztvárnění literární předlohy 	<p>písňové texty a ukázky z divadelní tvorby (např. bratři Čapkové, V + W, S + Š, Smoljak + Svěrák), srovnání literární předlohy s filmovým nebo divadelním zpracováním</p>	
		Poezie	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje jazykové prostředky v poezii, všímá si prvků kompozice (kontrast, opakování, gradace) • rozlišuje žánry a formy – píseň, sonet, pásmo • epigram • seznamuje se s ukázkami z tvorby významných českých i světových básníků 	<p>různé druhy lyriky a epiky strofa, verš, rým, rytmus (např. díla autorů Mácha, Vrchlický, Toman, Wolker, Nezval, Prévert, Seifert)</p>	

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova
Školní vzdělávací program pro ZV Ruku v ruce

		Vědeckofantastická literatura	
	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává literární díla s vědeckofantastickou tematikou • zná typické představitele sci-fi • rozlišuje literární fikci od skutečnosti • rozumí významu a smyslu literárního textu	ukázky z děl českých a světových spisovatelů (např. K. Čapek, Orwell)	OSV 10